

РОЗВІДКИ

УДК 94 (477.51)

Артем Лаєвський

СТАРОДУБЩИНА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVII – XVIII ст. НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ «КИЕВСКАЯ СТАРИНА»

У статті проаналізовано близько 40 публікацій у журналі «Киевская старина», присвячених історії Стародубського полку, які містять важливі відомості щодо суспільно-політичного та економічного життя Стародубщини, історії козацько-старшинських родів, розвитку культури регіону в період Гетьманщини.

Ключові слова: «Киевская старина», Гетьманщина, Стародубський полк, козацька старшина.

Важливим напрямком сучасної української історіографії є систематизація публікацій з історії України у періодиці XIX – початку XX ст. Значний інтерес становлять, зокрема, статті та матеріали, оприлюднені на сторінках журналу «Киевская старина».

Ціла плеяда дослідників звертала увагу на окремі аспекти історії Стародубського полку. Найґрунтовніше дослідження з історії цих етнічних українських земель належить О. Лазаревському. Перший том його «Описания Старой Малороссии», що побачив світ у 1888 р., був присвячений саме Стародубському полку [1]. Ця праця й досі є важливим джерелом для дослідження історії регіону. Втім, на сьогодні залишається чимало білих плям в історії Стародубського краю у XVII–XVIII ст.

Стародубський козацький полк був найпівнічнішою адміністративно-територіальною та військовою одиницею Гетьманщини. Нині його землі входять до складу Чернігівської та Сумської областей України і Брянської області Російської Федерації. Полк було створено у 1663 р. гетьманом Іваном Брюховецьким. До того часу Стародубщина входила до складу Ніжинського полку, а влада в ній належала наказному полковнику. Новоутворений полк став найбільшим за своєю площею та одним із найбагатших за економічним потенціалом на теренах Гетьманщини.

На сторінках «Киевской старины» загалом було оприлюднено близько 40 публікацій, що містять важливу інформацію з історії Стародубщини другої половини XVII – XVIII ст., які можна розподілити на три групи: історичні джерела, наукові розвідки та бібліографічні огляди.

До першої групи належать 25 публікацій, які, у свою чергу, доцільно умовно розподілити на джерела документальні, нарративні та особового походження.

З-поміж 16 документальних джерел особливу увагу привертають 4 публікації гетьманських універсалів. В оприлюднених О. Лазаревським двох універсалах Івана Мазепи 1688 р. вказується, які маєтності у Стародубському полку належали Ісааку Дерев'янці – колишньому стародубському війту, та його наступникові на цій посаді Спиридону Шираю [2].

© Лаєвський Артем Сергійович – молодший науковий співробітник Чернігівського історичного музею імені В.В. Тарновського, аспірант кафедри історії та археології України Інституту історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка.

Крім того, О. Лазаревський та Ф. Ніколайчик опублікували два універсали Івана Скоропадського. У першому з них, датованому 1708 р., гетьман наказує стародубським урядникам знайти і покарати селян-розбійників, які грабували козацькі обози [3]. В іншому універсалі 1719 р., адресованому стародубському полковнику та полковій старшині, йдеться про заборону вечорниць, кулачних боїв та «зборищ под Ивана Купала», що постійно проводяться у містах, містечках та селах полку і накликають «гнев Божий на всех нас» [4].

В. Мякотін опублікував універсал Павла Полуботка 1722 р., в якому наказний гетьман для запобігання голоду в Гетьманщині заборонив скуповувати збіжжя у великих розмірах та підвищувати ціни на нього, зокрема, й на теренах Стародубського полку [5].

До групи документальних джерел з історії Стародубського полку належать й описово-статистичні матеріали, представлені 6 публікаціями. Це, зокрема, 3 поіменні козацькі списки та реєстри: «Личный состав малороссийской казацкой старшины в 1725 году», опублікований Ф. Ніколайчиком у 1904 р., «Число крестьянских дворов, находившихся во владении казацкой старшины в половине XVIII в.» (1743 р.) та «Ведомости о числе в сотне Топальской казаков в поход откомандированных в 1735 г.», оприлюднені О. Лазаревським у 1891 та 1901 рр. відповідно [6].

Окрім того, описово-статистичні джерела представлені рядом реєстрів майна. Так, у 1884 р. на сторінках «Киевской старины» була опублікована «Рядная запись 1-й половины XVIII в.» – реєстр посагу, отриманого бунчуковим товаришем Стародубського полку Михайлом Єсимонтовським за своєю дружиною Мариною Скорупівною [7]. Зауважимо, що родини Єсимонтовських та Скоруп належали до відомих і заможних козацько-старшинських родів Гетьманщини, представники яких посідали важливі уряди у Стародубському полку. Так, Григорій Скорупа упродовж 1715–1727 рр. обіймав посаду стародубського полкового писаря, а один з його синів – Павло у 1758–1772 рр. був полковим обозним. М. Єсимонтовський також походив з можновладної родини. Його дід Іван Федорович та батько Олексій Іванович були мглинськими сотниками, а дядько Афанасій Іванович дослужився до уряду полкового обозного.

Подібний реєстр майна був надрукований у часопису в 1887 р. Це, зокрема, замітка, де наведено перелік речей, які стародубська сотенна старшина та магістрат наприкінці XVII ст. повернули мешканцям міста Новгород-Сіверського Тетяні Орешківні після того, як вони були конфісковані у неї сотенною старшиною та магістратом з невідомих причин [8].

Окрему групу документальних джерел складають документи діловодного характеру. Це, зокрема, купча розписка на коня, в якій гарантується, що кінь не крадений [9]; 2 контракти на будівництво церкви архістратиґа Михайла у Глухові, що були укладені наприкінці XVII ст. із зодчим Матвієм Єфимовичем [10]. У контексті нашого дослідження значний інтерес становить той факт, що на підтвердження своєї професійної кваліфікації майстер згадує збудовану ним церкву святиителя Христова Миколая у Стародубі – глухівська церква за контрактом мала нагадувати стародубську. Документ також містить відомості, що характеризують способи будівництва мурованих храмів у цей час та кошторис на виконання будівельних робіт [11].

Привертають увагу дві боргові розписки кінця XVII – XVIII ст. Одна з них, укладена у 1716 р. стародубським міщанином Семеном Черніговцем, засвідчує борг перед ним багатих стародубських урядовців, зокрема, полковника Михайла Миклашевського, бурмистрів Михайла Фомича, Дем'яна Григор'єва, Микити Потапова [12]. Інша – це реєстр, датований кінцем XVII – першою половиною XVIII ст., в якому зазначено, скільки грошей зборгував козак Ворона стародубському вйту С. Шираю чи його сину Степану [13].

До діловодної документації належить і список видатків козаків с. Зазірки, які вони понесли протягом 20–30-х рр. XVIII ст. через тяжбу за землі зі Степаном Миклашевським – сином стародубського полковника Михайла Миклашевського. Реєстр був

укладений отаманом села Данилом Лубенченком і надісланий до Генерального суду. Документ був опублікований В. Модзалевським у 1905 р. і, на його думку, є наочною ілюстрацією «поголовного взяточництва, которое царило в Малороссийской коллегии, и вообще тех порядков и трат, которыми неизбежно сопровождалось ведение судебных дел в Малороссии в первой половине XVIII в.» [14].

Наративні джерела представлені публікацією О. Лазаревського «Уривки з літопису Мгарського монастиря», що містять відомості про діяльність стародубських полковників Семена (1680–1685 рр.) та Якова Самойловичів (1685–1687 рр.), які ініціювали будівництво Спасо-Преображенського храму на території Мгарського монастиря на Полтавщині [15].

До групи джерел особового походження відносимо 8 публікацій. Передусім, увагу привертають листи представників козацької старшини. З-поміж них виділимо так звані «весельные акты» – запрошення на весілля. Так, у 1899 р. О. Лазаревський опублікував три подібні документи, адресовані згаданому вище Г. Скорупі [16]. Два з них були написані його дядьком Андрієм Миклашевським, який у 1729 р. запрошував свого племінника на весілля доньки Анни з Петром Чернолузьким, а у 1735 р. – дочки Анастасії з Іваном Бороздною. Ще в одному листі Андрій Лизогуб повідомляв про весілля доньки Олени та Івана Пековця [17]. Ці документи розкривають особливості та значення даного церемоніалу для представників козацько-старшинських родів.

До цієї ж групи документів відносяться й щоденники козацької старшини. Так, цінними джерелами для вивчення історії України першої половини XVIII ст. та, зокрема, історії Стародубщини є «Щоденник генерального хорунжого Миколи Ханенка» та «Щоденник генерального підскарбія Якова Марковича», які публікувалися на сторінках «Киевской старины» відповідно впродовж 1884–1886 рр. та 1891–1896 рр. [18]. Виняткове значення щоденника М. Ханенка для дослідження історії Стародубського полку пов'язане з тим, що автор спогадів упродовж 1727–1739 рр. обіймав уряд полкового судді, а 1739–1741 рр. – полкового обозного. Його діаруш містить чимало цікавих відомостей з політичної та економічної історії Стародубського краю.

Серед джерел особового походження заслуговують на увагу й так звані «сказки» козацької старшини, які являли собою своєрідні послужні списки представників козацької еліти. Уявлення про характер цих джерел дозволяє скласти опубліковані О. Лазаревським у 1899 р. «Показания о службах лубенского полкового есаула Андрея Петровського (1678–1712)» [19]. У переказі власних звитяг А. Петровський згадує, зокрема, про похід козацького війська на чолі зі стародубським полковником М. Миклашевським під Бихов у 1702 р.

У цілому, ці джерела засвідчують особливості внутрішніх міждержавних відносин у системі управління Гетьманщини, специфіку діловодства XVII–XVIII ст. на території Наддніпрянської України загалом та Стародубського полку зокрема, висвітлюють окремі аспекти суспільно-політичної та соціально-економічної історії краю.

На сторінках журналу «Киевская старина» виявлено 12 наукових розвідок, присвячених різним аспектам історії Стародубського полку. Деякі з них стосуються церковної історії краю. Так, М. Лілеєв у своїй статті «Из начальной истории раскола в Стародубье», опублікованій у часопису в 1889 р., уточнив час появи розкольників на території Стародубського полку [20]. На його думку, вони з'являються у 60 – на початку 70-х рр. XVII ст. [21]. Дослідник висунув гіпотезу, що протекцію розкольникам склав стародубський полковник Григорій Карпович Коровка-Вольський [22]. Першими розкольниківими поселеннями на території Стародубського полку історик називає слободи Понурівка, Білий та Синій Колодязі, Замішев, Шеломи та Митьковка [23].

С. Моравський у статті «Федор Лисовский (Очерк из внутренней истории Малороссии в 1-й пол. XVIII ст.)» звернув увагу на діяльність Ф. Лісовського – звичайного «челядника» зі Стародуба, який свого часу обіймав посади гадяцького протопопа (був призначений начебто самим Петром I у 1708 р.) та новгород-сіверського сотника (з 1715 р.) [24]. За час свого урядування він неодноразово звинувачувався у крадіжках

та зловживаннях владою, а відтак постійно перебував в епіцентрі судових тяжб. У народі мав лиху славу, що підтверджує віднайдений автором пасквіль, складений ще за часів урядування Ф. Лісовського у Новгороді-Сіверському:

*Отче Лісовський, плаче кнут московський
По твоїй шкурі, навіть по бандурі.
Візьмеш, небораче, ні попе, ні козаче [25].*

Політична кар'єра сотника обірвалася у 1721 р. Проти нього була порушена справа по звинуваченню у «двоєженстві». Ф. Лісовський не виконав вимоги Синоду і був відправлений у «Преображенський приказ, где вскоре и живот свой окончил» [26].

Кілька цікавих публікацій стосуються історії козацько-старшинських родів Стародубщини. Відзначимо ґрунтовні статті О. Лазаревського із серії «Люди старой Малороссии», присвячені родинам Миклашевських та Бороздн [27].

Відомо, що засновник роду Миклашевських – Михайло обіймав посаду стародубського полковника у 1690–1706 рр., з короткочасною перервою у 1704 р. До цього він був на урядах ніжинського полкового осавула (1681 р.), генерального хорунжого (1682 р.), генерального осавула (1683–1690 рр.). За роки служби набув значні маєтності, що перейшли у спадок його синам Андрію та Степану, які були бунчуковими товаришами. З-поміж Миклашевських у третьому коліні О. Лазаревський згадує Івана Андрійовича – губерньського предводителя дворянства Новгород-Сіверського намісництва [28].

Серед представників роду Бороздн уряди у Стародубському полку обіймали сини Лаврентія Бороздни, сподвижника Б. Хмельницького, – Іван, який був стародубським сотником (1724–1725 рр.) і наказним полковником (1725 р.), а також Максим, який служив мглинським сотником (1715–1722 рр.). Обидва роди мали маєтності на території Стародубського полку.

Ще 2 нариси присвячені огляду фамільних архівів козацько-старшинських родів Гетьманщини, які певний час були пов'язані зі Стародубщиною. Це статті Ф. Ніколайчика «Род Лашкевичей и дневник одного из них» та О. Лазаревського «Из семейной хроники Берлов (1672–1805)» [29].

У дослідженні Ф. Ніколайчика увагу привертає постать стародубського полкового хорунжого Федора Семеновича Лашкевича. Сам же щоденник належав його племіннику – Степану Івановичу Лашкевичу. Він обіймав посаду військового канцеляриста у Генеральній військовій канцелярії, отримав чин бунчукового товариша і мав значні володіння на території Стародубського полку [30].

Серед представників родини Берлів заслуговує на увагу постать Івана Берла, який свого часу перебував на уряді мглинського сотника (1671–1672 рр.).

Окремі проблеми економічної історії Стародубщини розглянуті в статті П. Єфименка, присвяченій рудням на території Сіверщини [31]. Дослідник зауважив, що у 1756 р. у Стародубському полку існували 17 рудень, які належали представникам козацької старшини та монастирям [32].

Об'єктом ще кількох досліджень став старовинний живопис. Так, О. Лазаревський у своїй статті «Старинные малороссийские портреты» наводить список майже 30 відомих йому зображень або «контерфектів», як називали свої власні портрети представники козацької старшини [33]. Серед них, зокрема, зустрічаємо портрети Лук'яна Жоравки, стародубського полковника (1708–1715 рр.), який на момент написання статті (1882 р.) зберігався у його нащадка М. Покорського-Жоравка у с. Сосновці Конопотського повіту, та стародубського полковника М. Миклашевського, оригінал якого зберігався у Видуницькому монастирі (на сьогодні у колекції Національного художнього музею України), а копії – у одного з нащадків у с. Волокитино Глухівського повіту та у відомого поціновувача старовини та колекціонера Василя Тарновського (молодшого) [34].

Окремий нарис, авторство якого не встановлено, присвячений дослідженню портрета стародубського в'їта, одного з найбільших багатіїв полку С. Ширая [35].

Окрему групу статей складають бібліографічні огляди. Це – рецензія В. Антоновича на опублікований О. Лазаревським у 1884 р. «Сулимовський архив», огляд В. Іконніковим дослідження М. Лілеєва, присвяченого історії розкольніцьких слобід «на Ветке и в Стародубе» у XVII–XVIII ст., а також рецензія О. Лазаревського на монографію І. Токмакова «Историко-статистическое описание города Мглина Черниговской губернии, в связи с церковно-археологическим обзором священных достопамятностей этого края со времени первоначального его заселения» [36].

Слід зазначити, що із 40 статей у журналі «Киевская старина», так чи інакше присвячених історії Стародубщини XVII–XVIII ст., 15 належали перу О. Лазаревського. Автором 5 публікацій був Ф. Ніколайчик, 2 – В. Антонович.

Зауважимо, що упродовж перших восьми років існування журналу «Киевская старина» (1882–1889 рр.) на його сторінках побачили світ 23 публікації, присвячені історії Стародубського краю. У 90-х роках XIX ст. були надруковані ще 12 статей. В останні ж роки існування часопису (1900–1906 рр.) та у журналі «Україна», який був наступником «Киевской старины» та видався упродовж 1907 р., були опубліковані 5 статей, тематично пов'язаних з історією Стародубського полку XVII–XVIII ст. Чимало джерел були опубліковані та проаналізовані істориками вперше. До того ж значна їх частина на сьогодні втрачена.

Таким чином, публікації у журналі «Киевская старина» і нині не втратили своєї значущості для дослідників.

1. Лазаревский А. Описание Старой Малоросии. Материалы для истории заселения, землевладения и управления. Полк Стародубский / А. Лазаревский. – К.: Типография К.Н. Милевского, 1888. – Т.1. – 470 с.

2. Лазаревский А. Два универсала Спиридону Шираю 1688 г. (К характеристике Мазепы) / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1901. – № 2. – С. 79.

3. Лазаревский А. К истории Мазепиной измены / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1899. – № 12. – С. 645.

4. Николайчик Ф. Универсал гетмана Скоропадського о вечерницах, кулачных боях, зборищах под Ивана Купала и проч. 1719 г. / Ф. Николайчик // Киевская старина. – 1894. – № 6. – С. 541.

5. Мякотин В. Меры гетманского правительства Малороссии в 1722 и 1757 гг. в предупреждение голода / В. Мякотин // Киевская старина. – 1894. – № 3. – С. 554–556.

6. Николайчик Ф. Личный состав малороссийской казацкой старшины в 1725 г. / Ф. Николайчик // Киевская старина: Приложение – 1894. – № 7/8. – С. 1–31; Лазаревский А. Число крестьянских дворов, находившихся во владении казацкой старшины в половине XVIII в. (Документ 1743 г.) / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1891. – № 8. – С. 284–298; Лазаревский А. Походное вооружение гетманского казака / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1901. – № 2. – С. 78.

7. Рядная запись 1-й половины XVIII в. // Киевская старина. – 1884. – № 3. – С. 471–476.

8. Бытовая малорусская обстановка в документах XVI–XVIII ст. // Киевская старина. – 1887. – № 10. – С. 336–356.

9. Маркевич А. Историческое средство против конокрадства / А. Маркевич // Киевская старина. – 1884. – № 7. – С. 546–547.

10. Лазаревский А. Контракт на постройку церкви конца XVII в. / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1884. – № 3. – С. 522–524.; Белозерский Н. Добавки и поправки постоянного читателя «Киевской старины» / Н. Белозерский // Киевская старина. – 1884. – № 5. – С. 146–151.

11. Лазаревский А. Контракт на постройку церкви конца XVII в. / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1884. – № 3. – С. 523–524.

12. Бытовая малорусская обстановка в документах XVI–XVIII ст. // Киевская старина. – 1887. – № 10. – С. 339–342.

13. Лучицкий И. К истории казачества в начале XVIII в. / И. Лучицкий // Киевская старина. – 1891. – № 3. – С. 506–508.
14. Модзалевский В. Что стоила казакам с. Зазирок тяжба с Степаном Миклашевским (1737 г.) / В. Модзалевский // Киевская старина. – 1905. – № 4. – С. 44.
15. Лазаревский А. Отрывки из летописи Мгарского монастыря (1682–1775) / А. Лазаревский // Киевская старина: Приложение. – 1889. – № 4. – С. 37–52; № 5/6. – С. 53–76.
16. Лазаревский А. Старинные пригласительные на свадьбу письма (1729–1735 гг.) / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1899. – № 6. – С. 133–135.
17. Там само. – С. 134.
18. Лазаревский А. Дневник генерального подскарбия Якова Марковича (1717–1767) / А. Лазаревский // Приложение к журналу «Киевская Старина». – К.: Типография Корчак-Новицкого, 1884. – 524 с.; Лазаревский А. Дневник генерального хорунжего Николая Ханенко. 1727–1753 / А. Лазаревский // Киевская старина. – Приложение. – 1884. – Т. 8. – № 3. – С. I–XV, 1–32; Т. 9. – № 5. – С. 33–48; № 6. – С. 49–64; № 8. – С. 65–80; Т. 10. – № 9. – С. 81–96; № 10. – С. 97–112; № 11. – С. 113–128; 1885. – Т. 11. – № 3. – С. 129–144; № 4. – С. 145–160; Т. 12. – № 6. – С. 161–176; № 7. – С. 177–192; 1885. – Т. 13. – № 9. – С. 193–208; № 10. – С. 209–224; № 11. – С. 225–240; № 12. – С. 241–256; 1886. – Т. 14. – № 1. – С. 257–272; № 4. – С. 273–288; Т. 15. – № 5. – С. 289–304; № 7. – С. 305–320; № 8. – С. 321–352; Т. 16. – № 9. – С. 353–384; № 10. – С. 385–416; № 11. – С. 417–464; № 12. – С. 465–514.
19. Лазаревский А. Показания о службах лубенского полкового есаула Андрея Петровского / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1899. – № 4. – С. 7–12.
20. Лилеев М. Из начальной истории раскола в Стародубе / М. Лилеев // Киевская старина. – 1889. – № 8. – С. 377–401; № 9. – С. 597–614.
21. Лилеев М. Из начальной истории раскола в Стародубе / М. Лилеев // Киевская старина. – 1889. – № 9. – С. 612.
22. Лилеев М. Из начальной истории раскола в Стародубе / М. Лилеев // Киевская старина. – 1889. – № 8. – С. 390.
23. Там само. – С. 394.
24. Моравский Ф. Федор Лисовский (1709–1722). Очерк из внутренней истории Малороссии в первой половине XVIII ст. / Ф. Моравский // Киевская старина. – 1891. – № 9. – С. 427–454; № 10. – С. 22–57.
25. Моравский Ф. Федор Лисовский (1709–1722). Очерк из внутренней истории Малороссии в первой половине XVIII ст. / Ф. Моравский // Киевская старина. – 1891. – № 10. – С. 57.
26. Там само. – С. 56.
27. Лазаревский А. Люди старой Малороссии (3. Миклашевские; 4. Свечки) / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1882. – № 8. – С. 243–258; Лазаревский А. Люди старой Малороссии: (15. Бороздны) / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1887. – № 6/7. – С. 379–395.
28. Лазаревский А. Люди старой Малороссии: (3. Миклашевские; 4. Свечки) / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1882. – № 8. – С. 251.
29. Николайчик Ф. Род Лашкевичей и дневник одного из них / Ф. Николайчик // Киевская старина. – 1887. – № 12. – С. 696–716; Лазаревский А. Из семейной хроники Берлов (1672–1805) / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1899. – № 1. – С. 101–133.
30. Николайчик Ф. Род Лашкевичей и дневник одного из них / Ф. Николайчик // Киевская старина. – 1887. – № 12. – С. 699–700.
31. Ефименко П. Экономические заметки о старине и материалы / П. Ефименко // Киевская старина. – 1888. – № 4. – С. 52–63.
32. Там само. – С. 54.
33. Лазаревский А. Старинные малороссийские портреты / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1882. – № 5. – С. 337–342; № 10. – С. 173–175.

34. Лазаревский А. Старинные малороссийские портреты / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1882. – № 5. – С. 341.

35. К портрету С.Я. Ширая // Киевская старина. – 1887. – № 10. – С. 398–400.

36. Антонович В. Сулимовский архив – фамильные бумаги Сулим, Скоруп и Войцеховичей. К., 1884. Изд. А. Лазаревский / В. Антонович // Киевская старина – 1884. – № 10. – С. 313–319; Иконников В. Из истории раскола на Ветке и в Стародубе XVII–XVIII вв. Исследование М.И. Лилеева. Вып. 1. К., 1895. XII, 596 с. / В. Иконников // Киевская старина. – 1897. – № 4. – С. 22–32; Лазаревский А. Историко-статистическое описание города Мглина Черниговской губернии, в связи с церковно-археологическим обзором священных достопамятностей этого края со времени первоначального его заселения. С приложением исторического очерка местечка Почеп. С гербом и 2-мя чертежами г. Мглина XVII–XVIII ст. Сост. И. Токмаков. К., 1888. 119 с. / А. Лазаревский // Киевская старина. – 1888. – № 10. – С. 13–14.

В статье проанализированы около 40 публикации в журнале «Киевская старина», относящиеся к истории Стародубского полка, которые содержат важные данные об общественно-политической и экономической жизни Стародубщины, истории казацко-старшинских родов, развитии культуры региона в период Гетманщины.

Ключевые слова: «Киевская старина», Гетманщина, Стародубских полк, казацкая старшина.

The article is dedicated to the review of the materials from «Kievskaya starina», which are devoted to the history of Starodub regiment. The important information about political and economical life of the region, the history of noble families, religion and culture can be found on at least 40 articles on the pages of «Kievskaya starina».

Key words: «Kievskaya starina», Hetmanshchina, Starodub regiment, Cossack officers.

